

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ÚTERY 15. KVETNA 1990 - Čís. 36

TUESDAY, MAY 15, 1990

ČESKOSLOVENSKO - Praha

V sobotu 12. května proběhly v Praze demonstrace za účasti kolem 100.000 lidí, kteří žádali, aby odstranění komunističtí představitelé byli potrestáni za zločiny, jich se dopustili za 42 let své vlády. K tomuto dosud největšímu protestnímu shromáždění od listopadu minulého roku došlo po několika dřívějších menších demonstracích, na nichž shromáždění žádali, aby komunistická strana se vzdala svého neprávem nabytého majetku.

SOVETSKÝ SVAZ - Moskva

Prezidenti tří baltských států - Litvy, Estonska a Lotyšska - se sešli na jednodenní vrcholné schůzce, která se konala v sobotu 12. května v hlavním estonském městě Tallinu. Dohodli se na obnovení politického svazku zvaného Baltská rada, který byl vytvořen v roce 1934 v době nezávislosti těchto republik. Baltská rada bude koordinovat politickou a ekonomickou politiku všech tří států, aby tak byla vytvořena jednotná fronta. Dohodu podepsal litevský prezident Vytautas Landsbergis, estonský prezident Arnold Ruutel a lotyšský prezident Anatoly Gorbunov.

Alexandr Dubček, vpravo, vůdce Československého národního shromáždění, ve Washingtoně s senátorem Claibornem Pellem, předsedou senátního výboru pro zahraniční vztahy. Senátor ukazuje dar, který obdržel, když pracoval v Československu jako vládní úředník v Zahraniční službě.

Profesor pomáhá Čechoslovákům

Vědátor z KSU (Kansas State University)
přináší politické zkušenosti zpět do vlasti.

Al Polczinski
The Wichita Eagle

Jestli demokratická vláda v Československu se i nadále udrží, bude za část svého úspěchu vděčit úsilí Josefa Hajdy, profesora politických věd na Kansaské státní universitě.

"Myslím, že tentokrát se udrží", řekl Hajda, který se nedávno vrátil z dvoutýdenní přednáškové cesty ve své rodné zemi.

Tato střeoevropská země se těšila demokratické vládě od roku 1918 do r. 1938, kdy Adolf Hitler začal dobývat Evropu. Po druhé světové válce tříletá snaha podporovat demokracii skončila v roce 1948, když komunistická strana, poslušná diktátu Moskvy, získala úplnou kontrolu v pražské vládě.

Hajda, který byl studentským vůdcem v nekomunistické opozici, odešel do zahraničí, aby se vyhnul jistému uvěznění.

Nyní, 64-letý, vysoký, hubený profesor je přesvědčen, že nynější politická situace se dramaticky liší od situace v letech čtyřicátých nebo od krátké reformní periody Pražského jara roku 1968, která skončila, když do Prahy vtrhla Sověty vedená vojska, aby si vynutila vládu komunistické strany. "Československá revoluce vzplanula teprve až v Sovětském svazu začaly nastávat změny, a po úspěšné revoluci v Polsku, v Madarsku a ve Východním Německu", řekl. Myslí, že tentokrát by vůdcové ve vládě nekapitulovali jako to udělali druzí v

Pokračování na str. 3

Demokratická invase

Komentář Philipa Clarka

V roce 1968 bylo Československo napadeno tanky a vojsky Sověty vedeného Varšavského paktu, což dalo násilný konec "Pražskému jaru". Dnes - velký počet dobrovolníků - amerických a kanadských učitelů - činí mírový nájezd na Československo, aby pomohli jeho občanům naučit se anglickému jazyku a posílili jejich odhodlanost pro svobodu a nezávislost. Noví reformní vůdcové Československa nadšeně vítají tyto učitele - členy torontské skupiny, zvané "Vzdělání pro demokracii" (Education for Democracy - EFD).

"Angličtina je vlna nesoucí demokracii", říká Jan Hašek, Kanadan, narozený v Československu, zakladatel projektu. Když budeme učit

Pokračování na str. 3

Pomůže Kanada Litvě?

Richard Hanzlík

S takovou asi sotva. Posudte sami.

Vždy, kdykoli se ministerský předseda Kanady vydá na cesty do zemí Třetího světa, to Kanadané pocítí ve svých kapsách. 19. března, na schůzce představitelů Commonwealthu zemí v karibské oblasti, konané v Bridgetownu na ostrově Barbadosu, se Mr. Mulroney vytasil tím, že Kanada promíjí dlužnou částku v úhrnné výši (za čísla vděčit C-FAR - Citizens for Foreign Aid Reform INC) 182 miliónů dolarů (společný dluh karibských zemí). Po pravdě celkový balík pomoci, přijatý jak jinak než dlouhotrvajícím potleskem (Globe and Mail,

Pokračování na str. 2

Poinůž Kanada Litvě? ...

March 20, 1990), se zvedne na 195.5 miliónů dolarů. "Ministerský předseda rovněž přišel s 10-miliónovým programem pro University Západních Indií a 2.5-miliónovým na letištní úpravy". - "Jamajka, která dluží Kanadě přes 93.4 miliónů, z plánu vytěží nejvíc... Další země, jichž dluh Kanadě bude prominut, jsou tyto: Barbados, 23.4 miliónů dolarů; Belize, 10.7 miliónů dolarů; Guyana, 37.2 miliónů dolarů; Trinidad a Tabago, 7.2 miliónů dolarů; Antigua a Barbuda, 5.1 miliónů dolarů; Dominika, 1.6 miliónů dolarů; Grenada, 744.000 dolarů; Monserrat, 632.000 dolarů; St. Lucia 453.000 dolarů a St. Vincent a Grenadines, 966.000 dolarů". (Toronto Star, March 20, 1990).

Některí Kanadané, kteří nevitají s nadšením utrácení ministerského předsedy s úmyslem stát se "big shotem" v očích Třetího světa, Mulroneyho velkodušnost se vši naléhavostí kritizovali. Ten nebyl příliš na naslouchání kritiky naladěn. Pravil, že "někteří Kanadané kritizovali rozhodnutí Kanady částku ve výši 182 miliónů dolarů, dluženou 11 karibskými zeměmi, prominout. 'Ministerským předsedou Kanady po šest let, nijak mě to nepřekvapuje... V zemi, požehnané jako ta naše... musí lidé po pravdě pohlédnout do oblastí hodných kritiky a věru jsou daleci toho být ostýchaví činit tak' ". (Toronto Star, March 20, 1990) Pravda, Kanada může být jakkoli požehnaná, avšak stále ještě v ní existují akutní, zdaleka neukožené potřeby. Zde je několik statistik týkajících se tzv. potravinových bank v Torontu: "Víc než 50 procentům lidí bylo žít přinejmenším po celý den bez jídla, než se obrátili na potravinovou banku metra. Většina těch, kteří využívají jejich služeb, nežije v subvencovaných bydlíštích. V průměru vydají 64 až 71 procent svých příjmů na nájemné. Průměrný příjem po zaplacení nájemného je 22 dolarů týdně na osobu. V roce 1986 42,000 občanů v metru užívalo služeb potravinových bank. V tomto roce 80,000 až 90,000. Něco kolem 8 procent místního obyvatelstva užívá služeb potravinové banky během jednoho roku. Děti do 18 let tvoří kolem 26 procent obyvatel, avšak kolem 47 procent je těch, jež potravinové banky užívají". (Toronto Star, April 4, 1990).

Na mnohem solidnější půdě bylo Mulroneyho rozhodnutí upustit od jistých obchodních zábran týkajících se dovozu karibského zboží. A tak dnes se můžeme těšit z toho že od nynějška "kožené kufry a některé druhy výrobků ze zeleninových vláken jako košíky a podložky pod jídlo" budou moci být importovány - bezcelně - do Kanady. (Toronto Star, March 20, 1990).

Něco podobného se děje ve spojitosti s "neodvislou" Namibií. Čtěme a poučme se.

Stát se některá ze zemí Třetího světa "neodvislou" je pro Kanadu věc velmi nebezpečná. Obvykle to znamená, že tyto nově "zneodvislé" země budou mít dřív než by řekl "švec" v našich kapsách. Což se také týče Namibie. Namibia, předtím Jihozápadní Afrika, se stala neodvislou 21. března a co čert nechtěl, ještě téhož dne ministryně pro zahraniční vztahy Monika Landryová oznámila, že "Kanada poskytne víc než 4 milióny dolarů coby pomoc novému neodvislému státu Namibii a otevřela kancelář vysokého splnomocněnce ve Windhoeku...".

V Ottawě včera ministr zahraničí Joe Clark nazval neodvislost kanadskou historií úspěchu, neboť 13-letá, 22-miliónů dolarová kanadská kampaň, přispěla k tomu, aby se země stala neodvislou. (Globe and Mail, March 21, 1990) Pak něco dělejte. Pomoc Litvě, Estonsku, Československu? Toho se od takových jako Mulroney, Clare a další z Rudých toryů nikdy nikdo nedočká.

Presidenti rovněž v deklaraci žádali, aby jejich republiky byly zastoupeny ve Spojených národěch, a chtějí se zapojit do helsinského procesu, který se týká zajišťování a dodržování lidských práv. Dále očekávají, že budou pozváni na příští zasedání Konference o bezpečnosti a kooperaci v Evropě, která se má konat koncem tohoto roku v Paříži. Baltské republiky ještě před tímto zasedáním realizovaly zemědělskou dohodu, která jim dovolí obcházet Moskvu přímou výměnou zemědělských výrobků. Litevský parlament pak ve čtvrtek 10. května odhlasoval zákon o formálním převzetí kontroly nad rozhlasem a televizí. Podle sovětských zákonů kontrola těchto sdělovacích prostředků spadá jak pod Vilno, tak pod Moskvu. Litevská ministerská předsedkyně Kazemiera Prunskienová prohlásila na tiskové konferenci po jednání s britskou ministerskou předsedkyní Margaret Thatcherovou v Londýně, že zásoby surového oleje v Litvě budou vyčerpány kolem 25. května. Bude to znamenat uzavření řady průmyslů, bude postižena doprava. Litva ale je jinak soběstačná ve výrobě potravin a léky přichází z Polska. Podotkla ale, že Litva neupustí od svého vyhlášení nezávislosti z 11. března.

KANADA - Kananaskis

Ministři obran členských států západního Severoatlantického obranného svazku NATO se shodli na svém dvoudenním rokování na tom, že je možné bezpečně provést další snížení počtu atomových zbraní krátkého doletu v Evropě v důsledku dramatických změn ve východní Evropě a při očekávaném brzkém podepsání smlouvy o snížení konvenčních armád v Evropě. Generální tajemník NATO Manfred Woerner řekl, že hlavní představitelé všech 16 členských států NATO se sejdou ve dnech 5.-6. července v Londýně, aby přizpůsobili práci svazku a jeho zaměření novým okolnostem v Evropě. Na schůzce nebyl zatím rozřešen problém působící neshodu ve svazku, jímž je otázka, zda NATO má odstranit atomové dělostřelectvo ze západního Německa, Holandska, Řecka, Itálie a Turecka. Stažení těchto zbraní požaduje západní Německo a Holandsko. Americký ministr obrany Dick Cheney řekl, že je zcela možné, že NATO se jednou rozhodne snížit své zásoby atomových dělostřeleckých nábojů.

NIKARAGUA - Managua

Asi 60.000 vládních zaměstnanců okupovalo ve čtvrtek a v pátek 10. a 11. května skoro

všechna ministerstva, v nichž uspořádali sedací stávku na podporu požadavku získat 200 procentní zvýšení svých platů. Vládní zaměstnanci odmítli ohlášené 60-ti procentní zvýšení platů ohlášené presidentkou Violetou Chamorrovou. Stávkující rovněž požadují obnovení všech zrušených zákonů o veřejných zaměstnancích, jež tyto zaměstnance chránily před propuštěním z práce a poskytovaly jim takové sociální požitky, jaké si podle prohlášení Chamorrové vláda nemůže dovolit. Ministr práce Francisco Rosales řekl novinářům, že když se stávkující zaměstnanci nevrátí do práce, vláda označí jejich stávku za ilegální, uplatní pracovní zákony a ti, kdož neuposlechnou výzvy k návratu do práce, budou propuštěni. Chamorrová dále oznámila, že budou přezkoumány všechny zákony odhlasované v posledních dvou měsících dřívější sandinistickou vládou.

JÍŽNÍ KOREA - Seoul

Radikální studenti podpálili ve středu 9. května budovu Informační služby Spojených států po té, co více než 10.000 demonstrantů okupovalo střed města po několik hodin a policie byla proti nim bezmocná. Část prvního poschodí budovy byla těžce poškozena ohněm, vodou a kouřem. Dav protestujících pozdržel i hasičské vozy, některé z americké vojenské základny, jedoucí požár hasit. Bylo zatčeno přes 900 osob v Seoulu i v jiných městech, kde došlo k podobným protestům, zaměřeným proti vládnoucí demokratické liberální straně, která konala svůj první celonárodní sjezd. Strana byla vytvořena v únoru, kdy se k vládnoucí straně presidenta Roh Tae Wooa připojily dvě strany stojící předtím v opozici.

VYCHODNÍ NĚMECKO - Berlin

Desetitisíce východoněmeckých pracujících provedlo několikahodinovou stávku ve čtvrtek 10. května, při které požadovali ochranu před vysokou nezaměstnaností. Stávkovali učitelé, zemědělci a textilní dělníci. Po sjednocení se západním Němcem se očekává, že zaměstnání ztratí mezi půl miliónem až dvěma milióny východních Němců, až se zhroutí desítky zastaralých a neproduktivních továren a podniků. Prozatímní čísla vydaná o nezaměstnanosti ve východním Německu: v dubnu bylo skoro 65.000 nezaměstnaných, z toho dvě třetiny zručných, vyškolených dělníků.

ALBANIE - Tirana

Albánská vláda ohlásila vydání řady zákonů, které mohou vnést liberalizaci do nejvíce omezující evropské komunistické země. Mezi zákony patří svoboda cestování a zřejmě i právo na

Pokračování na str. 3

							
Czechoslovak Daily Herald							
Established 1891 The Denní Hlasatel							
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402							
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898							
Second class postage paid at Berwyn, Ill.							
Published Tuesdays,		Thursdays and Sundays, except holidays					
SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):							
		KANADA: in U.S. dollars					
		DAILY					
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)		SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)		and SUNDAYS (Denní a nedělní)		SUNDAY ONLY (nedělní pouze)	
3 months 22.00 dol.		12.00 dol.		3 months 28.00 dol.		14.00	
6 months 40.00 dol.		22.00 dol.		6 months 50.00 dol.		25.00	
12 months 78.00 dol.		40.00 dol.		12 months 95.00 dol.		45.00	
Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny etnare, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00				OVERSEAS: in U.S. dollars			
				3 months 32.00		18.00	
				6 months 60.00		30.00	
				12 months 115.00		58.00	

Z tiskových zpráv

praktikování náboženství. Zákon týkající se také trestního a soudního systému, styků se zahraničními firmami a investory byly schváleny albánským parlamentem. Do Albánie přijel v pátek 11. května na návštěvu generální tajemník Spojených národů Javier Perez de Cuellar.

ZÁPADNÍ NEMECKO - Bonn

Východo a západoněmečtí odborníci vypracovali po týdnech vyjednávání návrh smlouvy o spojení ekonomických a peněžních systémů obou německých států, ke kterému má dojít začátkem července. Návrh musí schválit vlády obou německých států při jednání tento týden. V pondělí 14. května se sejdou ministři financí obou států, aby rozhodli,

jak se bude hradit drahá přeměna východoněmecké státem řízené ekonomie v tržní ekonomii západního Německa. Ve východním Německu bude zaveden západoněmecký systém důchodů a podpory v nezaměstnanosti. Za zavedení těchto systémů zaplatí Bonn milióny marek.

ČÍNSKA LIDOVÁ REPUBLIKA - Beijing

Úřední čínská tisková kancelář Xinhua oznámila propuštění na svobodu 211 vězňů demonstrantů z hnutí za demokracii, mezi nimiž se nachází několik předních akademiků. Kancelář nenaznačila, kolik z propuštěných bylo studentů. Propuštěná přední žurnalistka Dai Qingová odmítla hovořit o svém propuštění s poukazem na to, že by mohla být znovu zatčena, kdyby mluvila s reportérem bez dovolení.

Demokratická invase . . .

české univerzitní studenty angličtinu, budou čeští vůdcové zítřka lépe schopni rozumět základním principům západních demokratických myšlenek a systému volného trhu. Ann Gardner, presidentka EFD-America, přidružená americká organizace, říká, že okamžitým cílem je posílit demokratické složky před parlamentními volbami, které se mají konat 8. června - první svobodné volby v Československu od komunistického puče v roce 1948.

Ačkoliv většina pozorovatelů předpovídá, že koalice demokratického Občanského fóra snadno volby vyhraje, mnozí tvrdí, že komunisté jsou stále ještě bezpečně usazeni v české byrokracii a provádějí své staré triky. Podle Josefa Bartončíka, předsedy Čsl. strany lidové a vůdce Občanského fóra, "komunisté dělají všechno, co mohou, aby se jim podařilo opakovat převzetí moci jako v roce 1948. "Všechno" zahrnuje v sobě i pokusy infiltrovat a rozštěpit reformní koalici a rozšiřovat řeči, že čeští dělníci ztratí zaměstnání, jestliže Občanské fórum volby vyhraje.

Nicméně Václav Havel, český intelektuál, který vede zemi od její nenásilné "sametové revoluce", je odhodlán neztratit těžko získané demokratické výdobytky. Jedním z jeho prvních tahů bylo získat kontrolu nad Ministerstvem vnitra, které je pověřeno dozorem nad policií a vyzvědačskou službou. (V Polsku, naproti tomu, jeden "předřzený" komunista stále ještě kontroluje toto místo). A po návštěvě ve Spojených státech v únoru Havel oznámil, že je třeba až 19,999 učitelů angličtiny, aby byly splněny požadavky čsl. univerzitních studentů, z nichž nějakých 70 procent požádalo o takové kursy.

Ve Washingtoně místní odbočka "Vzdělání pro demokracii" hledá insercí další dobrovolníky. "At zhyne komunismus", volá jeden inserát v týdeníku Washington inquirer. "Budete mezi prvními ze Západu, kteří budou žít a pracovat v této krásné zemi, která byla tak dlouho uzavřená. Budete mít příležitost bydlet a pracovat se studenty, uzavírat trvalá přátelství a mít velký vliv na běh světových událostí".

EFD doufá, že na podzim bude mít několik tisíc dobrovolníků-učitelů kteří budou pracovat v Československu. Když všechno půjde dobře, doufá, že bude moci rozšířit program i do jiných nově svobodných zemí ve východní Evropě. John Hašek říká: "Neustoupíme. Nesmíme ustoupit. Události v Československu a jinde jsou nanejvýš vzrušující jaké nebyly od dob francouzské revoluce. A naši dobrovolníci-učitelé se toho mohou účastnit". Jako vládou sponzorované Peace Corps, dobrovolníci EFD nezbohatnou.

Účastníci si musejí zaplatit letenku a jejich učitelský plat je malý. Ale při vyučování angličtiny budou mít možnost studovat češtinu nebo slovenštinu. A k tomu - EFD požádalo americké koleje, aby uvažovali o poskytnutí kreditů studentům na úrovni "podgraduační", kteří se účastní vyučovacího programu. A především dostanou Američané praktické poučení o tom, jak druzí méně šťastní lidé musejí trpět, aby získali takovou svobodu, jakou většina z nás považuje za samozřejmou.

O další informace o Vzdělání pro demokracii pište: Education for Democracy, U. S. Branch, 1275 K Street N. W., Washington, D. C. 20005 nebo volejte (202) 371-6710.

15. května 1990

Denní Hlasatel 3

Profesor pomáhá . . .

roce 1968. Konfrontován vlnami revolty, Sovětský svaz, jak se očekává, stáhne své vojenské síly z Československa do 1. července 1991. Hajda byl požádán Akademií věd, aby pomohl při přechodu od kontroly komunistické strany. Rekl, že "je tam veliký nedostatek kvalifikovaných lidí, kteří by mohli přednášet o politické demokracii a mezinárodních vztazích". "Potřebovali by někoho, kdo měl zkušenost nejenom v přednášení, ale také nějakou praktickou politickou zkušenost".

Kromě vyučování politických věd na Kansaské státní universitě sloužil Hajda na zemědělských obchodních misích v Latinské Americe a ve střední a východní Evropě. Pracoval v kanceláři Bílého domu při jednáních o mezinárodním obchodu a byl poradcem guvernérů a členů Kongresu. Byl činným členem v politice demokratické strany a jako takový byl poslán co delegát na národní demokratickou konvenci v r. 1960. Vzrušen výzvou a prokázanou ctí, že ho požádali, aby pomohl při transformaci v rodné zemi, rozjasnilo Hajdův obličej a oživilo jeho řeč. Češi budou volit nové členy do parlamentu 8. června. Ptali se Hajdy, co by doporučil těm, kteří dosud neměli zkušenost ve vládě.

Rekl jsem, že bych udělal to, co se dělá ve Spojených státech. Noví členové Kongresu jsou pozváni na Harvardskou universitu na zvláštní orientaci, asi na týden. Rekl: To je výborný nápad. Vy budete první, kdo jim bude přednášet". Orientační přednášky budou jedním z mnoha řečnických úkolů, až se vrátí do Československa v dubnu na tři měsíce. Již se zavázal, že bude hlavním řečníkem na dvoutýdenním semináři vybraných vědců na Slovensku, a bude pořádat sérii přednášek v třinácti městech po celé zemi.

Hajda řekl, že minulá přednášková túra byla vyčerpávající. Schůze, které měly trvat hodinu obyčejně trvaly přes dvě hodiny, protože bylo mnoho otázek. "Můj hlas začínal slábnout. Cítil jsem, že bych se byl rád posadil", řekl. Ale pocit, že mohl mluvit svobodně v zemi, kde kdysi zakusil přímo strach, mu dodával energie. "A poprvé ve svém životě jsem přednášel česky", řekl. Hajdova vyučovací kariéra začla v Indianě v r. 1954 po tom co získal "stupně" (degrees) na universitě v Praze a ve Spojených státech. Na Kansas State začal vyučovat v roce 1957. Hajda řekl, že prezident Václav Havel, dramatik, který byl před rokem ve vězení za to, že vedl protestní demonstrace, navrhl reformní plán o třech stupních.

Prvním stupněm je utvoření právního systému vládní struktury země. Dále přijdou reformy cen, daňových sazeb a reformy měnové, bankovní a obchodní, až začne přechod k soukromému vlastnictví podniků, které nyní patří státu.

Když budou dány do pořádku záležitosti tohoto národa doma, čeští vůdcové chtějí mít aktivní roli v záležitostech mezinárodních. Mají zájem na utvoření celoevropského bezpečnostního systému, který by nahradil NATO a společenství Varšavského paktu. "Mají tento náčrt a postup, ale nic specifického", řekl Hajda. "Optimisté myslí, že celý ten proces by mohl skončit ve čtyřech až osmi letech. Pesimisté říkají - v osmi až deseti letech". Když nebude v létě přednášet, bude Hajda spolupracovat s vládním specialistou na projektu pro české radio a s jiným vědcem na knize o čsl. politice. Chce také prozkoumat možnost vypracování studie s jinými členy Kansaské státní university, na jejímž základě by se daly řešit problémy životního prostředí v Československu.

"Jsou na bodu krise se znečištěním vzduchu a vody. Jejich případ je jedním z nejhorších v celé Evropě. Co nutně potřebují je technologie, jak by tomu mohli odpomoci", řekl. Ale není tam všecko ponuré. Praha, jedno z nejkrásnějších měst v Evropě, očekává "lavínu" turistů začátkem léta. Sazba výměny amerického dolaru za české koruny byla 1 ku 33, když Hajda odjížděl ke konci března. To je částečně příčinou očekávaného přílivu turistů.

"Měli jsme večeri s ministrem kultury a ještě jednou osobností. Dobrá večere s vínem mě stála jen 3 dolary za nás všechny tři. A Kroměříž, město na Moravě, kde 13 let chodil do školy je líbivé, dobře zachovalé město s 25,000 obyvatel "s dvěma nejkrásnějšími zahradami jaké jsem kdy viděl", řekl Hajda.

Nespravedlivost lidu neubrala
na mých sympatiích k jeho věci,
ale zničila ve mně nádherný
zážitek úsměvu při spatření mas.

- Lafayette

Květen, měsíc čsl. svob. tisku

Jára Kohout:
V každé rodině
je něco . . .

Člen psí rodiny se ptá matky: „Proč jste mě dali jméno Pápaláš?“ Matka: „V loni to bylo hezké jméno.“ „Mami, nemáš ponětí kolik lidí se ještě dnes na ulici otočí, když na mě někdo zavolá.“

V rodině ideologa Fojtíka: Paní Fojtíková má v těle stud. Když je doma, tak stojí v koutě a stále se červená. Stydí se za všechny ty voloviny, co dosud strana nadělala. Až si to všechno odstydí, myslí, že jí bude odpuštěno a že bude přijata opět do vedení. Chudinka si myslí na dobu, kdy úplně všechno myšlení bylo svěřeno výlučně jen a jen straně.

V rodině cirkusáků. Krotitel povídá nervosně: „Vysíláme program na televizi! Máme již jen pět minut času! Za pět minut musíme oddělat celou cirkusovou rutinu! Každá minuta stojí 50 tisíc. Jak to mám říct lvům aby se tumlovali?“

Z rodiny Frederika Jana z Boloně máme tento případ ze třináctého století. Princ Jan byl povolán, aby šel bojovat do Palestiny. Loučil se se svojí krásnou ženou. Libal jí dlouze a potom jí smutně přidělal ocelový pás cudnosti. Bylo to v té době zvykem.

Na to princ zavolal nejlepšího přítele a pravil: „Zde je klíč od pásu cudnosti, který jsem právě přidělal choti. Dej mě na ní pozor. Když se z té křížácké války nevrátím za sedm let, tak to bude znamenat, že jsem již mrtev. V tom případě zde máš klíč od pásu cudnosti, který jsem pořídil pro svou milovanou ženušku. Odemkni ho prosím přesně až za sedm let. A moje chot' se může zase vdát. Po těchto slovech princ z Boloně skočil na koně a odklusal do boje, který právě začal v Palestině. Od těch dob se tam válčí dnes a denně.

Princ byl pryč jenom tři hodiny, když byl dohoněn zaprášeným přítelem, který volal: „O Jane! Zde je omyl! Dal jsi mě špatný klíč!“

V jelení rodině povídal srnec lani: „Zase tu jetelinku práškovali. Já se dám na mou duši zastřelit!“

V rodině zmije: „Mami, patříme my mezi jedovaté hady?“ „Ano synku, mezi vysoke jedovate hady.“ - „Tak to je blbý! Já se kousl do jazyku.“

V každé rodině něco je. U nás v rodině se mluvilo o volbách a já říkal:

„Náš prezident Václav Havel musí něco dělat, aby byl zvolen. President Gorbačov nemusil dělat nic aby byl zvolen. On se ustanovil. Zrovna tak, jako Husák.“ Ve Stalinově rodině. Stalin řekl Americe: „Davaj!“ A dostal darem Československo.

VÁCLAV BENEŠ
TŘEBÍZSKÝ

královna Dagmar

Sokol, zdálo se, že těmto slovům starcovým úplně rozuměl, protože prorazil zobanem jeho skřek, že děvůška hlavinku ukryla ještě bážlivěji než prve před starochem. Samému jezdcí bylo nevolno tímhle dravčím nářkem.

„A nás? – Povídej, sokole můj, povídej, co udělal nám . . . Já nemohu!“

A dravý pták vyrážel ze sebe opět skřek za skřekem, jeden druhého hroznější, jeden druhého pronikavější . . . Všecko ptactvo, jež tu na stromech hnízilo, tichlo, choulilo se do větví a uděšené kolem zíralo naslouchajíc bedlivě, zdali tu neslyšet šumot dravčích perutí.

„Rozumíš těmhle ptačím zvukům? – Je v nich obsaženo všecko, co jsme vytrpěli, co trpíme . . .“

Sokolík neustával. Perutí měl rozepjaté jakoby k letu, hlavu vzhůru, v očích nevypověditelný oheň a z rozevřeného zobanu draly se pořád a pořád příšernější zvuky.

„A ty také se utíkáš k cizinci . . . Přemysle, rozmysli si kroky své . . . Neumlouvej se o krajany se svým nepřitelem, jenž jest nejnebezpečnějším tehdaž, když vůči tobě nejvládnější . . .“

„Až pomoci jich dosáhnu svého cíle, potom všechny svazky k nim přetnu jednou ranou . . .“

„A což když toho cíle svého nikdy nedosáhneš?“

K téhle starcově otázce znovu sokolík ještě příšernějším skřekem přisvědčil.

„Jsem z rodu, který vládl mohutnějšímu kmenu než tvoji otcové. A když pokrevenci začali se s odvčkým vrahem naším smlouvat, já jediný pozdvihl hlasu svého, abych je varoval . . . Víš-li co znamená, smlouvat se s nepřitelem? – Podrobovat se mu . . . Já tuhle těžkou, hořkou pravdu zkusil – i – na – sobě –“

„Ty žes z Polabanů?“

„Neřekl-li jsem ti, že já člověkem, jenž se nenarodil a jenž nikdy neumírá? – Poslechni, Přemysle: jsí muž, jehož čelo také slunci štěstí nezvyklo a jehož cesta dosud také nevedla kvítím života. A proto mne spíše pochopíš. Od vašich hor až k mořským břehům vyhyne všecko, co dýchá slávkým životem. Tvoji potomci – mých nebude – jenom s hořem nevypověditelným budou si vzpomínat nešťastných bratří, jejichž hrob k nepřehlédnutí. Na tom hrobě široším cizinci scházet se budou k hrdům vítězným po sta let . . . A kdo toho všeho bude svědkem? – Já, Přemysle –“

„Ty dávno se rozpadneš v prach . . .“

Stařík se dal nyní do prudkého smíchu, jímž projel jezdcí všemi kostmi mráz.

„Já budu žít . . . ale mezi lidmi nikoliv . . . mezi sokolí bratři bude bydlo mé . . . A člověčí tvář vezmu na sebe, jen když toho bude potřeba . . . A kde jen krupěj naší krve, všude zaletím, všude jim neštěstí naše vypovím, aby měli na věčné časy z nás výstrahu . . .“

„A kde tě neposlechnou . . .?“

„Oči jim vyklubu, obličej spáry rozderu, až do srdce se dostanu, a rozklobám jim ho za živa . . . Vidže, ty dobrý můj příteli . . .!“

Opět rozlehl se zdejšími porostlinami nevypověditelný zvuk, skřek sokolí. Potom se pták dravec vznesl do výšky a okamžikem ztratil se za nedalekými skalami, kdež ho již asi druzí očekávali.

„Tvé štěstí i tohoto tvého dítěte, žes mne poslechl a ptáka nechal na pokoji. Střela, za ním vypuštěná, byla by se proti tobě obrátila zpět . . . Zatím tě bohům spásám i s děckem tvým poroučím.“

„Tys pohan . . .“

„Ať jsem kdo jsem. Po tom ti není nic. Jen hled, aby pobytu tvému mimo otcínu byl konec co nejdříve. Věkožizní drahé tvé i s tebou do těch dob opatrujtež!“

Stařoch se potom obrátil a dosti rychlým krokem zmizel v blízounkém mlází dubovém, odkudž byl před chvílí vyšel a jezdcí

cestu zastoupil. Ale slyšel zcela dobře, kterak tento za ním volal: „Až budu ve své vlasti, bohda, že cestu do Prahy nalezněš.“

„Uvidíme! – Uvidíme!“

Starý muž klekl u studánky pod staletým, rozložitým kmenem, naklonil se nad křišťálovou vodou, a zdálo se, jako by si ve zbrázděném obličejí krásy počítal. Chtěl se snad přesvědčit, zdali oko jeho jasné a kolik rýh mu ještě pluh času na čele může vyorat.

„Jak bych cestu do Prahy nenalezl, – do té zlaté Prahy! Vážil jsem ji v ty kraje nejednou . . . Ale co tam nyní? Noviny, jichž se z té strany dovídám, jsou tak navlas podobny událostem, jež přivedly rodnou zemi mou v propast, z níž není, a boží jen vědí, bude-li pomoci. Smutné, přesmutné úkazy, když záští rozzeřít srdce pokrevenců nejblíže, když jeden na druhého volá posilu, odkud vždycky, – pokaždé přicházelo neštěstí. Jste vy sokolici – jen ptačí druž. A když se nemůžete pohodnouti, zdaž na soudruhy ku pomoci supy voláte? Když na poušti dva lvové nemohou se srovnat, zdaž by trpěli, aby jednomu či druhému pomáhala hyena?“

Starý, Bůh sám vi kolikaletý muž sepal nyní zvadlé, jakoby pergamenové ruce, pták sokolík sletěl opět na jeho rameno, korunou obrovské lípy zašlestit tichounký větérek, vráskovitá tvář kmetova začala se náhle jasnit . . .

„Přijmětež, boží věkožizní, nejpokornější díky oddaného sluhy svého. Jste oproti nehodnému dobrotiví nejvyšší měrou. Dne tohoto čekal jsem již drahé času. A vy jste mi dali dočkat se ho. Tenhle muž, zdá se mi, že by jednou z hrobů ve vlasti mé mohl odházeti tmavou prst, aby z nich vstaly bohatýrské slavné časy naše. Učiňtež, boží mocné spásy, srdce jeho měkkým a přístupným slovům mým . . . Sřezte, opatrujte, zachovejte naši krev . . .“

Větérek šlestit větvicemi lípovými tak milounce, že se starci na bledých rtech i úsměv pojevil. A jak se mu oko lesklo! Sokolík rozestřel na rameni jeho hnědé peruti své jakoby závojem, hlavu naklonil ke kmetově tváři, jako by všem těmhle slovům rozuměl. I pro něho a jeho druž by dobře bylo, kdyby tužby starochovy se vyplnily. Takhle poletují od kraje ke kraji, nemají nikde stání, všude po nich líčí, všude za nimi posílají smrtivé střely, za posledních dob obzvláště . . . Sokolnictví tenkrát stálo na vrcholu své oblíby. Psali o tomto odvčví myslivčeckých zábav dlouhé a obšírné knihy, v nichž honba na sokoly vyhlášena do nejnepatrnějších podrobností, v nichž i navedení, kterak lze, pokud možno nejdříve, tyto ptáky ochočít, kterak je chovat . . . A zabývaly se tímhle uměním i hlavy korunované. Lidé byli tenkrát krotcí jako holubice a tiší jako jehňátka. Poddanská poslušnost veliké pány až nudila; proto si vyhledali kratochvíli v nejbystřejší ptačí čeledi. A muž v sokolnictví obezval byl při dvorech nepoměrně vzácnější osobou než rádece koruny . . . Po německých hradech i zámcích bylo toto umění nejvlastnějším domovem. Rytíř se chlubil, co mu jen plíce stačily, jak dovede zacházet se sokolíky, ale v knize nerozuměl ani jediné řádce a perem se neuměl ani podepsat.

A v zemích slovanských byli sokolici, zvláště ti, již patřili k čeledi rarahů, posvátní; nikdo se ani neopovážil, aby na ptáka zaměřil, natož aby jej snad k zemi skolil. Sokolící dovedli rozeznat i hranice země, kde měli volnost a kde na ně číhala smrt.

II Jaký to divný člověk, tatíček! – Nikdy jsem takového neviděla!“

„Jednou tací i v naší vlasti bývali. Tvůj praděd musil proti nim vydat přísné rozkazy!“

„Ach vím – vlčevci! – A tenhle také vlčevcem?“

„Podle všeho.“

Jezdec se nyní odmlčel; ale dceruška chtěla asi vědět více.

„Zprvu jsem se ho lekla! Projel mnou mráz jako zimnice. Ale potom mi ho bylo nějak líto! – Je tak star, opuštěn . . . V cizí zemi. A přítelem mu není nikdo leč ten pták. – Proč jsi mu neřekl, tatíčku, aby, chtěl-li by, zašel si k nám . . .“

„Jsmo sami, milé dítě, v cizině!“

„Ale u strýce . . . A ten by ho zajisté neodpudivil!“

„Až po druhé, drahoušku. Však se s ním ještě sejdeme!“

Jezdec pobídl potom vraníka ke klusu. Otázky děvůščiný byly mu nějak nepřiležitě.

A za půl hodinky pojevily se před nimi bašty mohutného hradu, jimiž Míšeňsko bylo tenkrát jakoby poseto. Ale tenhle předčil ostatní nejen výstavností, nýbrž i pevností. Hradby a věže svědčily již nejméně o dvousetletém stáří. Stavěli je asi v těch časech, kdy ve zdejší kraji Slovanstvo dodychovalo. Hrad rozkládal se na hřebeni z jedné strany vyběhající v kuželovitý tvar. A co ho vybudovali, neoctla se dosud ani jednou nepřátelská noha na jeho nádvořích. Sama první brána podobala se hradu se třemi věžemi, a kolik lebek by se o tyto bašty bylo roztříštilo, jež by se pokoušely prodrat se dovnitř. Zdvíhací most byl téměř den co den vyzdvížen, a kdykoliv ho pustili, zdálo se, jako by burácel nad samým hradem hrom . . . Až uši lomozem zaléhaly a zraky se zavíraly bezděky. Mříže v bráně byly sice ještě stesány z klád; ale byly by vydržely prudší nárazy než železné. Ve hradbách kolem i v bráně byla střílna na střílně. A dlouhá kopí přecházejících hlídek leskla se svitem slunečním již zdaleka.

A v tomhle hradě, jenž náležel Albrechtu, markrabí míšeňskému, nalézal jezdec s dceruškou i chotí svou od nějakého času útulku. Bylať paní Adléta, manželka Přemysla Otakara, krevní sestrou Albrechtovou.

When you have questions
about investing . . .

see the

Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National . . . we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero, Illinois 60650

6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650

Phone 656-2000

DEPOSITORS
INSURED UP TO
\$100,000

Member
FDIC

Horníci na Moravě

RFE Karel Kuehnl

Předseda české vlády Petr Pithart navštívil severní Moravu. Oblast, ve které se ve srovnání s většinou ostatních krajanů kumulují nemoci z povolání, rychleji vzrůstá počet nádorových onemocnění, alergií a podobně. Nejvýznamnější je situace v ostravsko-karvinském uhelném revíru, kde se ke zdravotním následkům zdevastovaného životního prostředí vydali obavy z nejisté budoucnosti, plynoucí z nezbytné restrukturalisace těžkého průmyslu. Závěr, k nemuž došel Petr Pithart, je asi ten jediný logický: je nutno energii zdrazit, aby se jí konečně začalo šetřit, - a aby se přestalo s ničením zdraví horníků a s devastací krajiny. Na besedě s horníky se ukázalo, poznamenal Petr Pithart, jak jsou horníci rozčilení. Málo se prý s nimi hovoří, a mnozí mezi nimi, -zřejmě i záměrně- šíří paniku.

Je-li tomu tak, bylo by třeba si uvědomit, že právě ti, kteří tuto paniku šíří, zavinili včera dnešní katastrofální poměry. Mimo jiné i tím, že po čtyřicet let, -údajně ve jménu dělníků- zanedbali i tu nejzákladnější odborářskou činnost a osvětu. Ta totiž rozhodně nespočívá ve vytřískání co nejvyššího invalidního důchodu pro co nejvíce horníků, - nýbrž ve vytvoření takových pracovních a životních podmínek, ve kterých jsou nemoci z povolání politováníhodnou výjimkou, a nikoli společností tolerovaným pravidlem. Možná, že právě překonání téhle mentality, patřící kamsi do úsvitu průmyslového věku, nás bude při návratu do Evropy konce 20. tého století stát nejvíce energie. Totéž ovšem platí i o dalším palčivém problému, - o vztazích mezi národnostmi.

Jeden potenciální zdroj národnostního napětí bude v nejbližší době zřejmě eliminován sám od sebe: Havana hodlá údajně do konce roku odvolat z Československa všechny své dělníky včetně těch, kteří tam přišli na obvyklou čtyřletou smlouvu teprve loni v listopadu. Jedná se prý o 5 300 osob, k čemuž dodejme, že ještě v prosinci 88 udávaly Zemědělské noviny počet kubánských dělníků v Československu dvakrát vyšší. Ze zprávy AFP nevyplývá, zda Havana jedná z vlastního popudu - například z obav před "ideologickou nákazou" svých občanů v naší zemi, - anebo zda k jejímu gestu přispěla československá vláda. A to obdobným rozhodnutím jako bylo nedávno její oznámení, že vietnamským dělníkům nebude napříště v Československu prodlužováno povolení k práci.

Pokračování na str. 6

V Čechách panovaly tenkrát poměry, nad nimiž se oko kalí, hlava klesá níže ke hrudi a přetěžce dumává. Nejbližší pokrevenci zápasili mezi sebou o vládu na stolci Přemyslově na život a na smrt. A když nemohli při svou prosadit zbraní v ruce, skládali ji na stupně trůnu, na němž seděl jeden z nejzapřísaňlejších odpůrců českého národa. A hrdý císař Bedřich Rudovous nerozpakoval se, aby kupčil tím, co mu žádným právem nenáleželo. Kupní cena české i moravské korouhve obnášela šest tisíc hřiven stříbra, a biskup Jindřich Břetislav se za řádné splacení trhové sumy zaručuje osobně. A po Čechách nyní tolik táborů kolik hlav, povstává zmatek nad zmatek, lidé nevědí již ani, kdo jejich pánem, jeden nevraží na druhého, spíše s cizincem se smlouvá, než aby se na rodného bratra vlídně podíval... Konec ke konci posílá Rudovous do Prahy na zlatý Vyšehrad jakožto vojvodu biskupa pražského, svrchu dotčeného Jindřicha Břetislava, se slavným komonstvem, odpouští mu část dluhu, podněcuje ho k neumiřitelnému záští proti Přemyslovi, metá kolem sebe na všechny strany říšskou klatbu, hrozí, šve, jak a kde může, a Jindřich Břetislav táhne do zubožené země v plném ornátě, na hlavě s mitrou, v ruce s pastýřskou berlou jakožto apoštol lásky a pokoje... A Němci v družině jeho řadí, až Bůh brání a až se v pastýřské berlě na draho-kamech odráží příšerným odleskem čerstvá, lidská krev... Čestí páni opouštějí Přemysla, jemuž před chvílí ještě i dítky své dávali v zástavu, jeden za druhým a potom již hromadně přebíhají...

Tak daleko tedy přišlo dlouhým nešetřením základního zákona státního a nedostatkem věrného vlastenečství u Čechů, že země jejich, nebyvši ani přemožena ani dobytá, stala se provincií říše cizí, její pak knížata počítali se mezi služebníky onoho pána, kteréhož byli až potud považovali za svého nejnebezpečnějšího nepřítele. A již pán onen jal se usazovat i sesazovat knížata dle libosti, na vůli národa českého se ani neptaje; tento pak neměl ani toho srdce, aby protestoval ostřím meče proti tak hanebnému s sebou nakládání, proti zpupnému převracování starosvatého práva.

„Aj, pane švagře! - S prázdnými rukama? Naše lesy bohaty zvěří všeho druhu, jako vaše pole prý zlatým obilím! - A tak brzy! - Či snad se ti přihodila nějaká nehoda?“

„Vaše lesy opravdu hvozdy čarokrásné...“

„Stařec, podivný člověk, nám dnešní výlet pokazil... Postavil se nám, strýče, v cestu právě v okamžiku, kdy tatíček chtěl skolit sokolika... Nikdy se prý nenarodil, nikdy neumírá. - Já se ho bála, jen tak po očku jsem se na něho dívala, - a přece mi ho bylo tak líto - Potom mu sletěl sokolík zrovna na rameno, oba si rozuměli, vidě že, tatíčku!“

„Ceď ho tu již vidá drahně času; ale pokaždě se před ním rozpchnou; říkají, že to lesní muž... A zatím to nějaký poběhlec tam z toho plemene v Přímoří... Však si dáme na něho pozor! - Darmo nám tu plaší zvěř, děsí lid a kazí výlety!“

Celo páně Albrechtovo se zachmuřilo. Viděl již starého muže sám několikrát, ale pokaždě projel mu kostmi mráz a potom si vždycky stěžoval, jak ho hlava bolí z těch pichlavých očí cizincových. A vždycky byl rád, když se mu ztratil z dohledu, a neopovázil se ho nikdy zeptat, co a zač...

„A jsou tací i rušitelé zemského míru! - Tu a tam i v markrabství mám ještě vesnička, kde jim rozumějí, kde je přechovávají. - V tichých obyvatelích a poslušných poddaných vzbuzují darmo staré vzpomínky, že vždycky takhle nebývalo, že náš mrav cizí mrav, naše řeč cizí řeč... Ještě před nedávnem v Altenburgu odpírali nám poddanství, že prý u nich všickni svobodní muži, poroba mezi otci jejich že byla neznáma... Ale odpomohlo tomu několik šibenic!“

Markrabě se díval ještě zamračeněji.

Přemysl neodpovídal.

Děvuška taktéž zamkla. Připadlo jí náhle do hlavinky, že by toho starce opravdu mohl tento strýc také dát pověsit na šibenici.

„A když bych, strýčku, za něho prosila?“

Markrabě jako by neslyšel.

„A kdyby i tatíček ke mně se přidružil? - Přeješ ve svých lesích volný život liškám, jezevcům, kunám - a člověka bys v nich nechtěl trpět, tak starého, úplně bezbranného? Strýčku, tvé srdce není přece tak zatvrdělé!“

„Je to pohan...“

„Byť i byl, strýčku! - Plebán Dobrohost mi říkává, že Kristus Pán ani pohanů neodmítal, - nikoho, - všechny že chtěl mít ve stáde svém...“

„Však strýc nikomu neublíží, za koho bys prosila ty! - Pojď, dušínko, a buď bez starosti!“ promluvila Albrechtova paní, vyšeďší s markou děvuščinou z chodby do nádvoří, berouc dcerušku za ruku.

„Chťej nechtěj musí člověk umlknout před jejím rozumem!“ prohodil markrabě k Přemyslovi. „Důvtip její rozvinuje se však příliš záhy. Kdepak takováto slova na rtech ani ne dvanáctiletého děvčete! Nebývá prý to k dobrému! Slychávám, že dětské myslí přílišné přemýšlení tolik jako květinice mnoho kypré půdy... Vyžene do výše, brzy se rozzelená a potom začíná vadnout, kdy by měla kvést nejbujnějším květem... Bylo by snad lépe, aby plebán učení své zakončil... Beztoho mu, pozorují-li dobře, zdejší vzduch nechce svědčit.“

Markrabě se dnes dostal na tenhle předmět mimo všechno nadání. Už leckdy chtěl o tom začít; ale nikdy nemohl nalézt vhodné příležitosti. Měl v úmyslu, aby se zdálo, že na podobnou řeč přišel náhodou.

Kněz Dobrohost mu nebyl po chuti, jakmile ho poprvé uviděl. A první dojem, jak říkávájí lidé zkušeně, bývá často nezahladitelný. Tak mu připadalo, že pokora tohoto sluhý Božího jest jenom pláštíkem, jímž se nejpohodlněji může všechno zastřít. Vlídlost, o níž ve tváři Dobrohostově svědčil každický rys, vy-

kládal za úlisnost, zdrženlivost, jež nerada brávala účast na radostech v hrade, za pokrytectví, a málomluvnost jeho přirovnával k potměšilosti. K čemu ho také s sebou jen bral? - Kněží tu dosti, kteří jsou neméně cvičeni a jejichž zkušenost také není od věřejška. A pochybeno již i tím, že dcera sestřina vychována v duchu, jež se s názory strýčkovými nijakž nesrovnával. Může jí to vadit, až se jednou bude otec, po ženichu pro ni ohlížet. Prátelství se sousedními kmeny německými utuží Čechové nepevněji, když rody knížecí vstoupí navzájem ve svazky pokrevenské. - A proto bylo by ve prospěch dcerušky, aby vychování její dokončil kněz německý... Albrecht o tomhle předmětu začal se švagrem řeč poprvé.

„Dcera, milý Albrechte, na něho navyklá téměř více než na otce!“

„A to vždycky chybou, když váha otcovská lehčí než cizí!“ „Věřím Dobrohostovi úplně. Povaha je čistá jako křišťál, slova jeho jako zlato...“

„Býváš, milý švagře, svou chválou nejednou ukvapen...“

„Tuto se bohda nemýlím. Mám dceru rád více než sebe... A rukám nespolehlivým zajisté bych ji nesvěřil...“

„Také jsi říkal, když ti tvoji páni slibovali poslušnost, že na jejich pomoc můžeš stavět bezpečněji než na skály... A rozprchl se jako vrabci, když mezi ně hodiš kamenem!“

„Kdo jí, brachu, dobrovolně s kým chléb ve vyhnanství, - ten dozajista své osoby hledí si nejméně. A chce-li mi službu učinit, prosím tě, švagře můj, kněze krajana se nedotýkej...“

Na věži rozhlaholil se náhle hlásný roh jednou - dvakrát - třikrát - táhleji a táhleji.

„Hrabě Grojský!“ oznamoval potom hradník do nádvoří. Poznal jezce, již hnali koně úprkem, podle barev hned zpovzdálí, jakmile z lesa vyjeli.

„Kdy už ten nebyl u mne návštěvou! - Zajisté příčina jízdy jeho důležitá.“

Přemysl pokročil s markrabětem k bráně.

„Buď mi z duše vítán!“ zahovořil pan Albrecht vstříc svému hostu, sotvaže octl se uvnitř za branou. A když s koně seskočil, oba se políbili, s Přemyslem stiskli si toliko pravice.

„Nesu noviny zlé, pane markrabě...“

„Dobrym jsme již, pane Jindřichu, odvykli!“

„Ale zprávy, s kterou já přicházím, přece ses nenadál; a ani ty, pane, zajisté bys neočekával podobně!“

K Přemyslovi obrátil se Grojský s trpkým, skoro jizlivým úsměvem.

„Nuže?“

„Čechové se blíží k míšenským hranicím u počtu nadobycěj velikém.“

„Čechové?“ vzkřikl udiveně Přemysl.

„Tak jest! - Čechové!“

„A kdo jich vůdcem?“

„Kníže Spytihněv!“

„Však si asi vpád do naší země rozmyslí.“

„Všecken lid od hranic prchá do lesů! - Nesmíš, pane markrabě, otálet ani okamžik... Musíš přiložit ruky k dílu hned, - ještě této chvíle!“

„A bez opovězení?“

„Posel přijde, až bude pozdě!“

Markrabě měl na jazyku prapodivná slova; ale neprořekl jich. Pouze utkvěl očima na Přemyslu s následující otázkou:

„Co říkáš téhle novině, milý švagře můj?“

„Postavím se do tvých řad...“

„A budeš bojovat proti svým krajanům?“

„Proti vasalům Rudovousovým!“

Přemysl seřel rty až křečovité a pravice jeho spočinula na jilci dlouhého jezdeckého meče u boku.

„A již mi jasno, proč že se tu potuluje onen čaroděj! - Zajisté to zvěd! - Proto se tak blízko odvažuje!“

Pokračování příští čtvrtěk

Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA- RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchejte náš rádlový program každou neděli
v 9 hodin ráno na WCEV 1450

6 DENNI HLASATEL
15. května 1990

Century 21

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545
Pager 817-0782

MILLIE
KOLESKE

mluvíme česky

6526 W. 41st St., Stickney,
3417 S. 57th Ave., Cicero,

2638 S. Euclid, Berwyn

1135 Cleveland, LaGrange Park.
Jed'te okolo se podívat anebo
zavolejte o další informaci.

HOUSE for SALE
WESTCHESTER, by OWNER
2 bedrm. brick corner ranch,
full basement, central air
cond., large lot.
Price \$ 110,000
Tel.: (708) 562-0398

Apt. for Rent

5 large rooms, 2 bedrooms, near Austin
and Cermak. Heated. Call after 6 PM -
656-3610.

Realty

ANITA MACHEK, Broker associate
Realty World Jeff Jensen

Chcete koupit nebo prodat dům, tříflat,
kondo, apartment budovu nebo commercial
property? O pomoc v real estate otázkách s
důvěrou volejte Office (708) 579-9800, Home
(708) 485-3522.

LaGrange Park - 2 flat + in-law, v pěkné
čtvrti, vysoký příjem. Volejte Anitu.

Podporujte Hlasatel

Máte zapláceno předplatné ?

Kde možno koupit Hlasatel:

Austin a Čermák Rd.,
ve stánku Cicero.

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní
Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

Dům o 16ti bytech, Jižní Cicero, 16 roků
starý. Příjem \$ 72.500

Naším milým čtenářům na vědomí:

Při prohlídce knih jsme
zjistili, že mnoho našich
čtenářů "čte na dluh". Pro-
to jsme byli nuceni rozeslat
velký počet upomínek, což
nám zabralo hodně času, a
také stálo hodně peněz za
poštovné, které je dnes vyso-
ké. Prosíme, zasílejte před-
platné včas. Děkujeme.

Nová služba návštěvníkům Prahy

Využijte možnosti zajistit si hluboký záži-
tek při Vaší příští návštěvě Prahy. Agentura
OVATION Vám může ve velmi krátkých
lhůtách zaslat vstupenky na představení
Národního divadla, České filharmonie, La-
terny Magiky a divadla Na Vinohradech.
Kontaktujte nás na tel. číslech švýcarské sítě
(4122) 616-296 (česky) nebo (4156) 964-856
(anglicky), případně píše v obou jazycích na
telefax (4122) 616-296 anebo adresu:

OVATION, Rotrichstrasse 3,
CH-5452 Oberrohrdorf, Švýcarsko.

Nová kniha

Právě vyšla kniha Petra Roma-
na "Vlečen pod šibenici". Autor
odsouzený k trestu smrti, očitý
svědek, poutavě a s napětím
vypráví o období stalinismu v naší
vlasti. Kniha by měla být v každé
rodině a měli by ji číst příslušníci
všech generací. Cena 20 dolarů
plus 2 dolary poštovné a expedice.
Objednávky: Editions VERI-
TAS, C. P. 2130, Ste-Julie, Qué.,
Canada J0L 2C0.

Různé

ČS. SVET se stal konečně ča-
sopisem pro všechny Čechy a Slo-
váky žijící mimo vlast. Pomozte i
Vy zajistit jeho další vycházení.
Objednávky, roční předplatné
(32,- DM, 19,- \$, 110 Ffrs, 225
oS), jakož i příspěvky na fond
časopisu zasílejte na adresu: ČS.
SVET, Vinohradská 46, 120 41
Praha 2, ČSSR.

Help Wanted

Potřebujeme zodpovědnou do-
spělou paní nebo dívku, která by
u nás bydlela (Oakbrook, Ill.) a
uklízela - za byt, stravu a dobrý
plat dle ujednání. Nemusí mluvit
anglicky. Tel. 708-960-4141.

Help Wanted

TOOL and DIE MACHINIST
Minimum 5 years in die design and
capable of making progressive metal blank-
ing and forming dies. Willing to relocate.
Send resume to Industrial Gasket Inc., 8100
S. W. 15th St., Oklahoma City, OK 73128;
or call 800-654-8433, (in state) 800-522-7208.

Help Wanted

PHYSICIAN - Family practice
physician. South Side HMO
medical practice. Competitive
salary, excellent benefits. Call
708-671-2250.

Help Wanted

Bartender - Kitchen help -
Waitress - part time or full time.
Tel. 484-6733.

Různé

Florida - North-East Coast.
Hledáme spojení s krajany. Hod-
láme přesídlit z Texasu a budeme
vděční za jakékoliv informace.
Volejte večer na náš účet, nebo
nechte vzkaz. 713-464-2334.

PRÁCI HLEDÁ

42letý věrný a poctivý Čech.
Chce přijet do USA; je vyučený
zámečnický, svářeč (electric arch
and flame). Přijal by jakoukoliv
práci. Má základní znalosti v
angličtině. Můžete-li pomoci,
píšte do Hlasatele.

Zn. 'Pod kostelíčkem'

POTREBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstnání?
Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše. odd.

MALY OZNAMOVATEL

Classified

749-1891 nebo 749-1898

POSTAL JOBS

Start \$11.41-hr. + benefits.
For exam and application infor-
mation, call 7 days 8am to 10pm
1-216-324-2102 ext. 102.

(312) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON
Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.
now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Wanted

CANCER PAD MATERIAL
by Church Ladies who make up
cancer pads free for the Cancer
Society, bed sheets, towels,
blankets, etc. are needed. Will
pick up. Please call Norm at
708-863-8979.

Noví emigranti

Jsmo noví emigranti z Česko-
slovenska. Přijeli jsme do USA
27. března 90 z Recka, kde jsme
čekali 20 měsíců na emigrační
visum. Přijmeme každou práci
nebo finanční pomoc od krajanů v
USA. Bydlíme prozatím u pana
Kantora, 2311 S. Cuyler, Berwyn,
Ill. 60402. Tel. (708) 484-1018.
Děkujeme.

Manželé Robert a Karin Kochovi
(noví emigranti z Československa)

"Bojujeme s Německem, Ra-
kouskem a s pitím, a pokud
mohu posoudit, největší z těchto
tří nepřátel je to pití."

- David Lloyd George

*

Společnost pro vědy a umění Odbočka v Chicagu

zve své členy, přátele a zájem-
ce na přednášku Dr. Jaroslava
Tuzara:

"VACLAV HLA VATY -
The Life and Times of a
Czech-American Scientist"

v pátek, 18. května 1990 o 7
hodině večerní v Mid-America
Bldg., 5900 W. Cermak Rd., 4.
poschodí, Cicero, Illinois.

Program:

7:00 PM - Krátká schůze výbo-
ru místní odbočky SVU.

7:30 - Přednáška Dr. Jarosla-
va Tuzara.

Dr. Jaroslav Tuzar, Prof.
Emeritus of Mathematics at
Northeastern Illinois University,
je bývalý žák Hlavatého v ČSR a
jeho přítel v USA.

Vladimír Holeček, předseda
Tony Jandáček, tajemník
Josef Pavelčík, pokladník

Horníci ...

Dodejme, že na latentní národ-
nostní nesnášenlivosti, rozšířené v
Československu, se odvoláním
exotických zahraničních dělníků
samozřejmě nezmění vůbec nic.
Ta se dá překonat pouze infor-
movaností a důsledným pěstová-
ním tolerance. Pokud jde o
historicky tolik zatížený vztah
mezi Čechy a Němci, zdá se, že
jsme se v poslední době konečně
touto obtížnou, - avšak jedine
správnou a možnou cestou.

Ekonomické ztráty po výbuchu v Černobylu se stále zvětšují

V nové sovětské studii se dochází k závěru, že pokračující ekonomický dopad z atomového neštěstí v Černobylu může stát 20 krát více, než činily první odhady Moskvy. Černobyl se tak stává tou nejnákladnější katastrofou v sovětských mírových dějinách.

Ve studii, kterou připravil ekonom ze sovětského nukleárního průmyslu, se odhaduje, že do roku 2000 neštěstí v Černobylu může stát zemi 170 až 215 biliónů rublů ve ztracené výrobě elektřiny, v radioaktivním záření postižené zemědělské půdě a v dalších hospodářských následcích. Dřívější odhad Moskvy uvádějící pouze náklady na okamžité zlikvidování radioaktivního záření činil 10 miliónů rublů. Protože rubl není volně směnitelnou měnou, nový odhad nemůže být přesně vyjádřen v západních měnách. Podle úřední výměnné sazby v Moskvě by to činilo 283 až 358 biliónů dolarů. V jakémkoliv měně tato částka přesahuje o mnoho a mnoho více odhadované ztráty v dřívějších sovětských neštěstích, jako bylo třeba zemětřesení v Arménii v roce 1988. Neštěstí, k němuž došlo 26. dubna 1986, bylo "největší společensko-ekonomickou pohromou v mírové době v historii Sovětského svazu", jak se uvádí ve zmíněné studii, v níž se též dodává, že případ Černobyl rovněž přispěl ke zhoršujícím se ekonomickým problémům v zemi.

Studie podporuje západní spekulace, že Moskva z počátku podcenila a málo odhadla, co vlastně neštěstí v Černobylu by mohlo stát. Ale plánované publikování studie v sovětských sdělovacích prostředcích tento rok přispěje ke vzrůstající národní debatě o nákladech týkajících se napravení následků výbuchu nukleárního reaktoru. Činitelé místní vlády v blízkosti ukrajinského reaktoru tlačí na Moskvu, aby poskytla 35 biliónů rublů potřebných na hrazení výdajů za způsobené škody. Sovětský parlament chystá zavést veřejnou debatu o tomto problému později v tomto roce.

Vypracování zprávy bylo zadáno účastníkovi v této debatě, což je řídkým případem toho, jak se sovětské zájmové skupiny učí ovlivňovací techniku západu, jakou je zadávání průzkumu. Studie byla vypracována z pověření organizace, jejímiž členy jsou ti, kdož černobylské neštěstí přežili, a vykonávají nátlak na Moskvu, aby poskytla více pomoci. Zprávu připravil ekonom Juri Korjakin, hlavní ekonom Výzkumného a rozvojového institutu pro energetické inženýrství. Tento ústav konstrukčně navrhl černobylský nukleární reaktor. Korjakin v interview řekl, že vyslovil souhlas s vypracováním studie, aby tak pomohl vzbudit širší veřejnou debatu o neštěstí v Černobylu.

S Korjakinovými výsledky zkoumání jistě nebudou souhlasit někteří sovětské činitelé. Korjakin uvedl, že ve snaze omezit na nejmenší míru úřední kritiku své studie, použil jedině informace z dřívějších sovětských publikací a že se vyhnul tomu, aby použil některých nezveřejněných, ale úředních dokumentů jeho instituce. Vyjádřil ale své přesvědčení, že jeho studie je vůbec první, která se pokouší zachytit, kolik přímo nebo nepřímo neštěstí v Černobylu stojí.

Otázka napravení vzniklých škod a studování černobylského nešťastného případu se stala hlavní a trvalou součástí sovětského průmyslu. Výbuch způsobený tím, když operátoři atomového reaktoru ztratili nad ním kontrolu, šířil radioaktivní záření po celé dny po okolí na Ukrajině, v Běloruské republice a v Ruské federativní republice. Bylo nutno provést nucenou evakuaci lidí v tisícových počtech. Radiací bylo postiženo asi 12.400 čtverečních mil zemědělské půdy a lesů.

Podle Korjakinova odhadu je ztráta zemědělské výroby na radiací postižené půdě jednou z největších ztrát, jaké Černobyl způsobil sovětské ekonomii. Od roku 1986 do roku 2000 bude ztráta hodnoty země činit celkem 57.5 až 94.5 biliónů rublů. Před několika lety sovětské vědecké pracovníci předpovídali rychlý návrat k obdělávání postižené půdy, když by se na příklad využilo speciálních odrůd

dobytka, který by byl pak po několik týdnů před porážkou živěn ne-radioaktivním krmivem. Později ale takové optimistické řeči přestaly být vedeny, což vedlo některé specialisty k odhadu, že radiací poškozená půda nebude moci být používána nejméně po dvě generace.

Druhým největším ekonomickým následkem černobylského neštěstí je podle Korjakinovy studie ztráta výroby elektrického proudu - ohodnocená v odhadu do roku 2000 na 66.8 biliónů rublů. Po neštěstí se sovětské veřejné mínění ostře postavilo proti atomovým elektrárnám a sovětské autority byly nuceny zarazit výstavbu nebo zrušit plány na stavbu celkem 32 atomových reaktorů na výrobu elektřiny. V některých oblastech Sovětského svazu to mělo za následek nedostatek elektrického proudu. Na příklad uzavření dvou reaktorů v Arménské republice stálo Zakavkazskou oblast ztrátu 15 procent dodávek elektrického proudu a vedlo k místním omezením spotřeby proudu. Dále zavádění dalších bezpečnostních opatření u dalších stávajících reaktorů zvýší podle studie průměrnou cenu elektrického proudu o 0.08 kopějek za jeden kilowatt, což je zvýšení devítiprocentní.

Postupné očišťování radiací zamořeného venkova, evakuace obyvatelstva a dokončení jiných čistících úkolů může stát do roku 2000 35 až 45 biliónů rublů. Další ztráty tvoří výstavba nových bezpečnostních opatření u stávajících reaktorů - výdaje odhadnuty na 3.9. až 5.1 biliónů rublů - a ztráta 5 biliónů rublů v kapitálu investovaném do reaktorů, které byly po černobylském neštěstí uzavřeny.

Po spočítání všech výdajů vychází najevo, že Sovětský svaz by na tom byl daleko lepší, kdyby nikdy nezačal stavět nukleární reaktory. Korjakin odhaduje, že od doby otevření první atomové elektrárny v roce 1954 činil čistý ekonomický příspěvek sovětského atomového průmyslu 10 až 50 biliónů rublů. Tato suma představuje, kolik peněz země ušetřila používáním levnější, atomovými elektrárnami vyráběným elektrickým proudem, než používáním elektráren zařízených na spalování uhlí, což je daleko dražší. Ztráty způsobené neštěstím v Černobylu ale tuto částku vícenásobně převyšují. (The Wall Street Journal, 29. března 1990).

Pokračování zpráv

SPOJENÉ STATY - Washington

Američtí činitelé jsou přesvědčeni, že přespřílišné zaneprázdnění Sovětského svazu s vnitřními převraty blokuje pokrok ve vyjednávání o kontrole zbrojení a komplikuje sovětsko-americké vztahy. Minulý týden sám Gorbačovův hlavní poradce v otázkách kontroly zbrojení maršál Sergej Achromějev při návštěvě Washingtonu přiznal, že obavy západu o budoucí stabilitě v Sovětském svazu jsou ospravedlněny. Tento týden započne v Moskvě jednání, které povede americký státní tajemník James A. Baker III. se sovětským ministrem zahraničí Eduardem Ševardnadzem. Tato jednání jsou považována za kritická pro plánovanou pětidenní vrcholnou schůzku presidenta Bushe s Michaiem Gorbačovem, jež započne 30. května. Američané by rádi viděli, aby na této schůzce byly podepsány některé dohody o kontrole zbrojení - o snížení strategických nukleárních zbraní i konvenčních sil v Evropě. * * *

Bílý dům spolu s představiteli kongresu ohlásil, že byl sestaven výbor ze zástupců obou stran, který započne v úterý 15. května vyjednávání o snížení rozpočtu. Není vyloučeno, že při jednání by

bylo schváleno zvýšení nebo zavedení jiných daní. Výbor bude dvacetičlenný.

* * *

Americká vláda zakoupila v posledním desetiletí od Rumunska pokročilé sovětské zbraně v tajných ujednáních za více než 40 miliónů dolarů. Prsty v jednání měli dva bratři popraveného diktátora Nicolae Ceaușesca. Zprávu přinesly noviny The Washington Post. Mezi získané zbraně patří: protiletický systém Šilka, pohyblivé raketové odpalovače a radarové systémy.

"Pravdu poznáte a pravda vás osvobodí!" To je jeden z nejoblíbenějších citátů z Bible, které se rád dovolává polský odborářský předák a předseda odborové organizace Solidarita, Lech Walesa. Dotazován na tento citát, odpověděl:

"Proč si myslíte, že mám úspěch? Protože mluvím vždy a za všech okolností pravdu! Nemám v sobě jiné síly než sílu viry a srdce. Bez hluboké viry by mi hlava bývala už dávno uletěla!"

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Atomový Golem

Karel Moudrý - RFE

Dvacáté století má svého Golema; dostal uranový šém, zbytek po atomové pumě. Vyrábí energii. V nadšení nad pokrokem a nad tím, jak umíme pokořit přírodu, spálili jsme téměř všechno uhlí; za pár desítek let jsme zamořili ovzduší zplodinami ze suroviny, k jejíž výrobě potřebovala příroda miliardy let.

Přesně tak, jako ve staré pražské pověsti, vymkl se před časem atomový Golem stvořiteli z rukou - a černobylyský výbuch otřásl světem. Socialistický šlendrián zamořil neviditelným zářením svět. V Československu se lidé nejprve smáli zbabělosti Západu, chodili klidně ven, pouštěli děti na pískoviště, pili špatné mléko, tentokrát v silně radioaktivním vydání - a nepřipustili si myšlenku, že žádnému lékaři na světě by nebylo dovoleno, aby posílal lidi denně pod roentgen. Byli jsme pod ním všichni a dlouho. Dodnes v Rakousku, Západním Německu, Švýcarsku a v jiných zemích zkoumají starostlivě zbytky škodlivin v potravinách. Hvězda hořká jako pelyněk, Černobyl znamená ve staroruštině pelyněk, zamořila velkou část světa a kromě škod, které už nikdy nenapravíme, zanechala varování.

Také v Československu vzniklo teď hnutí Greenpeace, hnutí ochránců přírody a po léta letoucí umlčovaný problém - problém životního prostředí - se zjevil na denním světle.

Bohužel - i k atomovému Golemovi dodnes přistupují všechny zúčastněné strany v duchu socialistického šlendriánu. Jeden český deník napsal, že "Jaderná bublina splaskla". To byl titul. Pod ním se lze dočíst, že po neúspěšné kampani Greenpeace v Chemické úpravě v Mydlovarech se členové hnutí pustili do jaderných elektráren v Dukovanech a Jaslovských Bohunicích - a "šíří další dezinformace."

Z textu plyne že - jak členové ekologického hnutí Greenpeace, tak veřejnost, mají pravděpodobně špatné, zkreslené nebo nedostatečné informace - a měli by se i v demokracii nejprve lépe teoreticky připravit než se dají do demonstrací; ale odkud plyne klid tiskovin, že exkurze do atomové elektrárny přesvědčila občany o jejich bezpečnosti, je záhada.

Ke slyšení se dostaly tři strany - hnutí Greenpeace, v zastoupení veřejnosti; vedoucí informačního centra jaderné elektrárny v Dukovanech - a tisk.

Zelení protestovali poněkud bezhlavě proti jaderným elektrárnám jako takovým, k čemuž si vyhlédli zmíněné Dukovany a Jaslovské Bohunice, od zástupce elektrárny nelze ovšem očekávat nic jiného než všeobecně uklidňující fráze - a tisk, nezúčastněně, uzavřel celou historii s tím, že jaderná bublina splaskla - a teď je hlavně starost, jak sehnat další řádky na zítřek.

Zkušenosti ze Západu ukazují, at' se to komu líbí nebo nelíbí, že ekologická hnutí na jedné straně končívají kdesi na okraji politické scény, kde se snaží odhalovat i vyrábět skandály i skandálky všeho druhu, nedokáží se však nikdy pořádně organizovat a dohodnout na tom, co vlastně chtějí, ale na straně druhé tvoří užitečnou protiváhu lhostejnosti a sobectví průmyslu.

Stát - a to opět dokazují západní zkušenosti - je schopen donutit výrobce k produkci životnímu prostředí nezávadných pracích prášků, čistících prostředků - i konec konců k důkladným bezpečnostním systémům v jaderných elektrárnách, jak o tom byla řeč v souvislosti s Francií v prezidentské nedělní rozhlasové promluvě.

Tři strany - ochránci přírody, jaderné elektrárny a tisk se v otázce jaderných reaktorů rozešli - po demonstraci - v dobrovolném patu.

Kde najít George Orwella

"Najít George Orwella není Anglii a celou Británii, když vůbec tak jednoduché, jak by se snad mohlo zdát. Především musíte vědět, jak se vlastně jmenoval - tedy Eric Arthur Blair. A pak musíte mít na paměti, že se nesplnilo jeho poslední přání, podle něhož měl být pochován na hřbitově, který byl nejbližší nemocnici, v níž zemřel.

Pro autora "Osmdesát čtyři" a "Zvířecí farmy", toho nepovedeného socialistu (či polepšeného socialistu?), který na rozdíl od Marxe uhodl, jak to všechno dopadne, se však v Londýně, kde před čtyřmi desítkami let odešel ze světa, nenašel potřebný kus země. Kulaté výročí jeho smrti jsme si připomínali v uplynulých dnech. Když se loni vzpomínalo výročí jeho narození, přišlo na přetřes, kde Orwell vlastně leží. Pro spoustu jeho čtenářů bylo objevením, že je to v malé vesničce poblíž univerzitního Oxfordu, s nímž neměl nikdy nic společného. Místo na hřbitově pro něho našel jeho blízký přítel, šéfredaktor londýnského týdeníku, který tam měl svůj venkovský dům. Vypravili se tedy novináři s fotografy k hrobu George Orwella - a vypukl strašný kravál. Noviny psaly, jaká je to strašná ostuda pro

Anglii a celou Británii, když jeden z nejznámějších novelistů leží v zapomenutém koutě hřbitova, v hrobě bez obrubníku, který splynul zcela s okolím, pod příkrovem plevele.

Vyrazil jsem tam a promluvil s místním knězem. Nikdo neví přesně, kolik k Orwellovu hrobu přijde za rok lidí - řekl mi - ale nejspíš je to jen pár desítek. Dva studenti - jeden z Oxfordu a druhý z Londýna - se snaží o hrob starat, ale vcelku nikdo nemá právo mluvit do toho, jak vypadá. Jde o soukromý majetek. I kdyby se tam dědicové rozhodli pěstovat zelí - řekl mi pan farář doslova - nikdo jim v tom nezábrání.

Ale já bych to neviděl tragicky. George Orwell chtěl být pochován pod svým původním jménem, tedy chtěl mít po smrti klid. S okolím nesplývá jen jeho hrob, ale všechny hroby toho malého hřbitůvku, který nechce šokovat neodvratitelností smrti. Je to styl. Angličané neobtěžují lidi za života a chtějí je nechat na pokoji i potom. A Eric Arthur Blair, opuštěný ve chvíli smrti, neviděl nejspíš důvod, proč by ani později neměl být sám.

Jiří Hodač (Oxford)

Palce je ovšem nutné držet v tomto případě Zeleným Jedině stálý a důsledný tlak veřejnosti donutí průmysl, nebo - pro radikálnější povahy - i vlády, aby se chovaly nejslušněji, jak jsou toho schopny.

Čím více budou podobné akce fundovanější, tím těžší pozici budou mít tiskoví mluvčí, v jejichž pracovní náplni je líčit svět, alespoň ten vlastní, v nejrůžovějších barvách. A tím více bude vznikat záruk, nikoli slibů, že Golem dvacátého století nás tiše, nenápadně, bez hluku, zápachu i barvy, jednoho dne - na černobylyský způsob - nevyhubí.

Socialistický šlendrián se o to už jednou pokusil. Jmenoval se Černobyl, chcete-li - pelyněk.

Nový sklad keramiky z Československa je už vystaven v našem obchodě

Těšíme se na vaši návštěvu!

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KŘIŠTÁLOVÉHO SKLA. Pravé české GRANÁTY a Jablonecká BIŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšíváné BLUZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné ŠATKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ mák, kmín, trhané krupky, sušené hříbky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPRÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cizí nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě.

Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;
v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.

Data odletů: 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.
Pobyt je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.

Do Frankfurtu za snížené ceny:

Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.
Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333